

ЗАТВЕРДЖЕНО

Директор Департаменту культури
Харківської міської ради

Світлана БАБИЦЬКА

2023р.

ПОГОДЖЕНО

Начальник Відділу культури

по Індустріальному району

Департаменту культури

Харківської міської ради

Надія ГУБОЧКІНА

2023р.

НАВЧАЛЬНІ ПЛАНИ

З ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ ПОЧАТКОВОЇ СПЕЦІАЛІЗОВАНОЇ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ

з напрямів «МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО», «СОЛЬНИЙ СПІВ»

**комунального початкового спеціалізованого мистецького
навчального закладу «Дитяча музична школа №8**

ім. П.Д.Гайдамаки»

на 2023-2024 навчальний рік

м. Харків

2023р.

РОБОЧИ НАВЧАЛЬНІ ПЛАНИ

Загальні положення

Освітня програма елементарного та середнього (базового) підрівня початкової мистецької освіти з музичного мистецтва загального мистецького спрямування є документом, основною метою якого є введення учнів у світ мистецтва, виявлення та розвиток їх музичних здібностей і талантів з раннього віку, формування компетентностей (знань, умінь, навичок, розуміння, ставлення), необхідних для творчої самореалізації та можливого вибору професії у сфері музичного мистецтва.

Програма визначає мету навчання, перелік освітніх компонентів (навчальних дисциплін та контрольних заходів), їх логічну послідовність та обсяг навчального навантаження, що забезпечує набуття учнями рекомендованих результатів навчання.

Навчальні плани визначають державний стандарт початкової мистецької освіти, який реалізується відповідно до Законів України «Про освіту», «Про позашкільну освіту» і встановлює вимоги до змісту та обсягу освітньої підготовки учнів відповідно до фахового спрямування.

Нормативний строк навчання за елементарним підрівнем початкової мистецької освіти з музичного мистецтва загального мистецького спрямування становить 4 роки для учнів, які розпочали навчання у 6-7 років (перший клас початкової загальноосвітньої школи), загальна тривалість навчання за базовим (середнім) – 5 років для учнів, які розпочали навчання у 10-11 років (п'ятий клас середньої загальноосвітньої школи).

Усі форми організації освітнього процесу плануються і проводяться в межах часу, відведеного для опанування відповідної навчальної дисципліни. За рішенням педагогічної ради уроки можуть проводитися очно, із застосуванням дистанційних технологій або в змішаному форматі.

Наповнюваність груп для проведення групових занять з навчальних дисциплін елементарного підрівня становить:

- «Музична грамота та практичне музикування» - 8-10 учнів;
- «Бесіди про мистецтво» - 12-15 учнів;
- «Інструментальний ансамбль» - залежно від складу – від 2 до 12;
- «Оркестр» (групи оркестру) – в середньому 6 учнів (відповідно до складу);
- «Хор» (групи хору) – 12-15 учнів.

Наповнюваність груп для проведення групових занять з навчальних дисциплін базового підрівня становить:

- «Сольфеджіо» – 6-8 осіб;
- «Музична література» – 6-8 осіб;
- «Вокальний ансамбль» – від 2 до 6 осіб (відповідно до складу).

Нормативний зміст навчальної програми елементарного та базового підрівнів складається з інваріантного та варіативного складників. Розподіл годин варіативного складника здійснюється щороку педагогічною радою мистецької школи і відображається в робочому навчальному плані.

Додаток 1

**Навчальний план
з музичного мистецтва (елементарний підрівень)
ІНСТРУМЕНТАЛЬНІ КЛАСИ**

Навчальні дисципліни (освітні компоненти)	Кількість навчальних годин на тиждень (усього годин) за роками навчання				Усього годин (35год. на рік)	Періодичність підсумкового контролю. Форма підсумкового контролю на завершення навчання за програмою
	1-й рік	2-й рік	3-й рік	4-й рік		
Музичний інструмент	2	2	2	2	280 (8x35)	<i>у формі іспиту</i>
Музична грамота та практичне музикування	1,5	1,5	1,5	1,5	210 (6x35)	визначаються викладачами відповідних навчальних дисциплін
«Бесіди про мистецтво»	0	0	1,5	1,5	105 (3x35)	
Колективне музикування (хор, оркестр, ансамблі різні за складом)	2	2	3	3	350 (10x35)	<i>у формі публічного колективного виступу</i>
Варіативний складник	1	1	1	1	140 (4x35)	
Усього годин на тиждень	6,5	6,5	9	9	x	x

<i>Усього годин на навчальний рік</i>	<i>227,5 (6,5x35)</i>	<i>227,5</i>	<i>315 (9x35)</i>	<i>315</i>	<i>1085</i>	<i>x</i>
---------------------------------------	---------------------------	--------------	-----------------------	------------	-------------	----------

Додаток 2

**Навчальний план
з музичного мистецтва (середній: базовий підрівень)
ІНСТРУМЕНТАЛЬНІ КЛАСИ**

Навчальні дисципліни (освітні компоненти)	Кількість навчальних годин на тиждень за роками навчання (всього годин)					<i>Усього годин (35 год на рік)</i>	Періодичність підсумкового контролю. Форма підсумкового контролю на завершення навчання за програмою
	1 рік	2 рік	3 рік	4 рік	5 рік		
Музичний інструмент	2	2	2	2	2	<i>350 (10x35)</i>	<i>у формі іспиту</i>
Сольфеджіо	<i>1,5</i>	<i>1,5</i>	<i>1,5</i>	<i>1,5</i>	<i>1,5</i>	<i>262,5 (7,5x35)</i>	<i>визначаютьс я викладачами відповідних навчальних дисциплін</i>
Музична література	<i>1,5</i>	<i>1,5</i>	<i>1,5</i>	<i>1,5</i>	<i>1,5</i>	<i>262,5 (7,5x35)</i>	<i>визначаютьс я викладачами відповідних навчальних дисциплін</i>

Колективне музикування (хор, оркестр, ансамблі різні за складом)	2	2	3	3	3	455 (13x35)	у формі публічного колективного виступу
Варіативний складник	1	1	1	1	1	175	
<i>Усього годин на тиждень</i>	8	8	9	9	9	x	x
<i>Усього годин на навчальний рік</i>	280	280	315	315	315	1505	x

Роз'яснення до планів елементарного підрівня Інструментальні класи

1. Кількість учнівських колективів з предметів колективного музичення визначається керівником закладу з урахуванням можливостей матеріальної бази закладу (наявність репетиційних класів, обладнання). Учнівські колективи за віком виконавців або рівнем їх музичної підготовки можуть розподілятися на колективи учнів *молодшого* або *старшого* віку, на колективи учнів *різного віку*, незалежно від класу, в якому навчаються учасники; на колективи *учнів визначених класів*.

2. Кількість навчальних годин, визначених навчальним планом на колективне музичення, планується для кожного з предметів: «Хор», «Ансамбль (великий за складом)». Кожен учень має право відвідувати як один, так і декілька предметів колективного музичення.

3. Уроки ансамблів малої форми проводяться за рахунок годин «Предмету за вибором».

4. Відвідування учнями предметів теоретичного циклу можливе з групами інших відділів з відповідним строком навчання.

5. Для учнів, які навчаються грі на оркестрових інструментах (окрім бандури), рекомендується передбачати уроки з «Предмету за вибором» – «Додатковий інструмент», «Читання нот з листа» або «Загальне фортепіано», «Постанова голосу» (для учнів класу бандури рекомендується).

6. Крім годин, зазначених у Робочому навчальному плані, Розрахунком навчальних годин передбачається:

- педагогічні та концертмейстерські години (за потреби музичного супроводу) для зведених уроків з учнівськими колективами: хорами, оркестрами, ансамблями (великими за складом) – 1 година на тиждень (окремо по кожному колективу);

- концертмейстерські години для уроків з ансамблями (великими за складом) за потреби музичного супроводу (окремо по кожній групі), з групами хорів (окремо по кожній групі); на **предмети за вибором**: «Ансамбль» (окремо по кожному ансамблю малої форми) за потреби музичного супроводу,

«Акомпанемент», «Основи диригування», «Ритміка», постановка концертних номерів – **100% годин згідно з робочим навчальним планом;**

- концертмейстерські години для уроків з предмета «Музичний інструмент» (крім фортепіано, синтезатора, арфи, бандури, баяна, акордеона, гітари) – з розрахунку 1 година на тиждень на учня;

- концертмейстерські години для уроків з предмета «Музичний інструмент» (у класах фортепіано, синтезатора, арфи, бандури, баяна, акордеона, гітари) за потреби музичного супроводу, з предмета за вибором «постановка голосу» – з розрахунку 0,5 години в тиждень на учня.

Роз'яснення до навчального плану базового підрівня (середнього) мистецького спрямування Інструментальні класи

1. Кількість учнівських колективів з предметів колективного музичення визначається керівником закладу з урахуванням можливостей матеріальної бази закладу (наявність репетиційних класів, обладнання). Учнівські колективи за віком виконавців або рівнем їх музичної підготовки можуть розподілятися на колективи учнів молодшого або старшого віку, на колективи учнів різного віку, незалежно від класу, в якому навчаються учасники, на колективи учнів визначених класів.
2. Кількість навчальних годин, визначених робочим навчальним планом на колективне музичення, планується для кожного з предметів: «Хор», «Ансамбль (великий за складом)». Кожен учень має право відвідувати як один, так і декілька предметів колективного музичення.
3. Уроки ансамблів малої форми проводяться за рахунок годин «Предмету за вибором».
4. Відвідування учнів предметів теоретичного циклу («Сольфеджіо», «Музична література») можливе з групами інших відділів з відповідним строком навчання.
5. Для учнів, які навчаються грі на оркестрових інструментах (окрім бандури), рекомендується передбачати уроки з «Предмету за вибором» - «Додатковий інструмент» або «Загальне фортепіано». Для учнів класу бандури рекомендується передбачати уроки з «Предмету за вибором» - «Постанова голосу».
6. Крім годин, зазначених у Робочому навчальному плані, розрахунком навчальних годин передбачається:
 - педагогічні та концертмейстерські години (за потреби музичного супроводу) для зведених уроків з учнівськими колективами: хорами, оркестрами, ансамблями (великими за складом) – 1 година на тиждень (окремо по кожному колективу);
 - концертмейстерські години для уроків з ансамблями (великими за складом) за потреби музичного супроводу (окремо по кожній групі), з групами хорів (окремо по кожній групі);

на предмети за вибором: «Ансамбль» (окремо по кожному ансамблю малої форми) за потреби музичного супроводу, «Акомпанемент», «Основи диригування», «Ритміка», постановка концертних номерів – **100% годин згідно з робочим навчальним планом.**

- концертмейстерські години для уроків з предмета «Музичний інструмент» (крім фортепіано, синтезатора, арфи, бандури, баяна, акордеона, гітари) – з розрахунку 1 година на тиждень на учня;
- концертмейстерські години для уроків з предмета «Музичний інструмент» (у класах фортепіано, синтезатора, арфи, бандури, баяна, акордеона, гітари) за потреби музичного супроводу, з предмета за вибором «Постановка голосу» - з розрахунку 0,5 години в тиждень на учня.

Зміст варіативної частини складається з навчальних дисциплін (предметів), факультативів, видів діяльності за вибором здобувача освіти, зокрема:

- індивідуальні уроки (заняття) — «Постановка голосу», «Композиторська творчість», «Основи диригування», «Ритміка», ансамблі малих форм, «Акомпанемент», «Додатковий музичний інструмент», «Читання нот з листа», «Музична література», «Сольфеджіо»; уроки з підсилення «Фаху» або предметів теоретичного циклу;
- групові уроки (заняття) — «Ансамбль малої форми», постановка концертних номерів, зведені репетиції, тощо;

Кількісний склад кожної групи учнів для проведення групових занять становить:

- «Сольфеджіо» – 6-8 осіб;
- «Музична література» – 6-8 осіб;
- «Інструментальний ансамбль» – від 2 до 12 осіб (відповідно до складу);
- «Оркестр» (групи оркестру) – в середньому 6 осіб (відповідно до складу);
- «Хор» (групи хору) – 8-10 осіб.

У разі неможливості сформувати групу у зв'язку з недостатністю або перевищенням контингенту учнів відносно зазначених нормативів допускається відхилення по наповнюваності груп у той чи інший бік не більше як на 20%. У разі значного перевищення контингенту (понад 20%) поділ на групи загальної кількості учнів відповідного року навчання здійснюється відповідно до менших значень.

Кількість годин навчального навантаження, визначених Освітньою програмою, є основою для розрахунку концертмейстерських годин, які плануються згідно з потребами освітнього процесу для уроків з навчальних дисциплін «Хор» (для кожної групи та зведених репетицій), «Музичний інструмент» (окрім музичних інструментів: фортепіано, арфа, синтезатор, бандура, баян, акордеон, гітара), відповідних дисциплін та форм роботи, передбачених варіативним складником.

Кількість концертмейстерських годин для забезпечення освітнього процесу визначається з розрахунку:

- не більше 100 % годин аудиторних групових занять (уроків), передбачених робочим навчальним планом (на кожную групу учнів або колектив);
- не більше 100 % годин аудиторних індивідуальних занять (уроків), передбачених робочим навчальним планом (на кожного/кожную учня/ученицю) та у випадках, передбачених навчальною програмою;
- не більше 100 % годин, передбачених для зведених репетицій хору;
- не більше 100 % годин, передбачених для вивчення навчальних дисциплін варіативного складника: інструментальний ансамбль, постановка концертних номерів.

РОБОЧІ НАВЧАЛЬНІ ПЛАНИ

Загальні положення

Освітня програма з навчальної дисципліни «Сольний спів» (далі – Освітня програма) для учнів ДМШ №8 ім. П. Д. Гайдамаки розроблена з урахуванням вимог Законів України «Про освіту», «Про позашкільну освіту», «Положення про мистецьку школу», затвердженого наказом Міністерства культури України від 09.08.2018 № 686, на підставі Методичних рекомендацій з розроблення освітніх програм мистецьких шкіл, затверджених наказом МКУ 16.07.2018 за № 633 та Орієнтовної обласної освітньої програми з сольного співу елементарного та середнього (базового) підрівня загального мистецького спрямування початкової мистецької освіти.

Основною метою Освітньої програми є всебічний гармонійний розвиток дитини, формування загальнокультурної компетентності шляхом застосування методів, умінь, прийомів, інструментів та підходів відповідно до індивідуально-психологічних особливостей учнів.

Мета опанування нормативного змісту програми – виявлення та розвиток здібностей в сольному співі, створення умов для самовираження учнів шляхом опанування його основ та засобів виразності, виховання любові до України, долучення до вивчення кращих зразків і традицій українського та світового вокального мистецтва, набуття естетичного досвіду й ціннісних орієнтирів.

Нормативний строк навчання за елементарним підрівнем початкової мистецької освіти за напрямом «Сольний спів» загального мистецького спрямування становить 4 роки для учнів, які розпочали навчання у 6-7 років (перший клас початкової загальноосвітньої школи), загальна тривалість навчання за базовим (середнім) – 5 років для учнів, які розпочали навчання у 10-11 років (п'ятий клас середньої загальноосвітньої школи),

Основною формою організації освітнього процесу в школі є урок – індивідуальний або груповий. Тривалість уроку – 45 хвилин.

У межах специфіки навчальної дисципліни рекомендовано використовувати різні форми та методи навчання – ігрові, інтерактивні, уроки-екскурсії (подорожі), уроки-концерти, квести, мюзикли, перегляд (оф лайн або в запису) оперних вистав, концертів, відвідування спектаклів Харківських театрів. Вибір форм і методів навчання викладач визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи.

Кількісний склад кожної групи з групових навчальних дисциплін становить в середньому 8 учнів.

Кількісний склад групи з ансамблевого співу становить від 2 до 12 учнів.

Наповнюваність груп для проведення групових занять з навчальних дисциплін елементарного підрівня становить:

- «Музична грамота та практичне музикування» - 8-10 учнів;
- «Бесіди про мистецтво» - 12-15 учнів;
- Вокальний ансамбль - залежно від складу – від 2 до 12;

Наповнюваність груп для проведення групових занять з навчальних дисциплін базового підрівня становить:

- «Сольфеджіо» – 6-8 осіб;
- «Музична література» – 6-8 осіб;
- «Вокальний ансамбль» – від 2 до 6 осіб (відповідно до складу).

Нормативний зміст навчальної програми елементарного та базового підрівнів складається з інваріантного та варіативного складників. Розподіл годин варіативного складника здійснюється щороку педагогічною радою мистецької школи і відображається в робочому навчальному плані.

Додаток 1

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН з Сольного співу (елементарний підрівень)

Навчальні дисципліни (освітні компоненти)	Кількість навчальних годин на тиждень за роками навчання				Всього годин	Форми та періодичність підсумкового контролю
	1-й рік	2-й рік	3-й рік	4-й рік		
Інваріантний складник						
Сольний спів	2	2	2	2	280	іспит
Ансамбль, хор	1	1	1	1	140	контрольний захід
Музична грамота та практичне музикування	1,5	1,5	1,5	1,5	210	контрольний захід
Бесіди про мистецтво	0	0	1,5	1,5	105	контрольний захід
Варіативний складник						
Предмет за вибором (індивідуальні/групові)	2	2	2	2	280	контрольний захід
Всього годин на тиждень	6,5	6,5	8	8	1015	
Всього годин на навчальний рік	227,5	227,5	280	280	1015	

Додаток2

Навчальний план

з Сольного співу базового підрівня (середній:зальне мистецьке спрямування)

Навчальні дисципліни (освітні компоненти)	Кількість навчальних годин на тиждень за роками навчання(35 тижнів)					Всього годин	Форми та періодичність підсумкового контролю
	1 рік	2 рік	3 рік	4 рік	5 рік		
Інваріантна частина							
Сольний спів	2	2	2	2	2	350	іспит
Сольфеджіо	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	262,5	іспит
Музична література	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	262,5	іспит
Вокальний ансамбль	1	1	1	1	1	175	У формі публічного колективного виступу
Музичний інструмент (фортепіано)	1	1	1	1	1	175	Контрольний захід
Варіативна частина							
Предмет за вибором індивідуальні/групові уроки	1	1	1	1	1	175	х
Всього годин:	8	8	8	8	8	1400	х

Роз'яснення до планів елементарного підрівня «Сольний спів»

1. Кількість учнівських колективів з предметів колективного музичення визначається керівником закладу з урахуванням можливостей матеріальної бази закладу (наявність репетиційних класів, обладнання). Учнівські колективи за віком виконавців або рівнем їх музичної підготовки можуть розподілятися на колективи учнів *молодшого* або *старшого* віку, на колективи учнів *різного віку*, незалежно від класу, в якому навчаються учасники; на колективи *учнів визначених класів*.

2. Інваріантний складник складається з наступних освітніх компонентів: сольний спів, ансамбль, хор, «Музична грамота та практичне музикування», «Бесіди про мистецтво».

3. Варіативний складник передбачає додаткові години на репетиції, підготовку до конкурсів, фестивалів, інших публічних виступів та спрямований на забезпечення індивідуального підходу до темпу здобуття освіти, вибору навчальних дисциплін у відповідності до інтересів та потреб учнів.

Варіативний складник передбачає предмети за вибором учнів (за наявності фінансування)

4. Крім годин, зазначених у Робочому навчальному плані, Розрахунком навчальних годин передбачається:

- педагогічні та концертмейстерські години (за потреби музичного супроводу) для зведених уроків з учнівськими колективами – 1 година на тиждень (окремо по кожному колективу);

концертмейстерські години для уроків з ансамблями (великими та малими за складом) за потреби музичного супроводу (окремо по кожній групі);

на предмети за вибором:

групові уроки: *ритміка, танець, сценічний рух, шумовий оркестр, тощо.*

індивідуальні уроки: *музичний інструмент, поглиблення дисципліни «Сольний спів» (репетиції, підготовка до конкурсів, інших публічних виступів, підготовка концертних номерів), композиторська творчість тощо.*

Крім годин, зазначених в освітній програмі, передбачено **концертмейстерські години** з розрахунку *одна година на тиждень*.

- «Ансамбль» (великий та малий за складом, окремо по кожному) за потреби музичного супроводу – **100% годин згідно з робочим навчальним планом;**

концертмейстерські години для уроків з предмета «Музичний інструмент» (крім фортепіано, синтезатора, арфи, бандури, баяна, акордеона, гітари) – з розрахунку 1 година на тиждень на учня.

Роз'яснення до планів базового підривня «Сольний спів»

1. Кількість учнівських колективів з предметів колективного музичення визначається керівником закладу з урахуванням можливостей матеріальної бази закладу (наявність репетиційних класів, обладнання). Учнівські колективи за віком виконавців або рівнем їх музичної підготовки можуть розподілятися на колективи учнів *молодшого* або *старшого* віку, на колективи учнів *різного віку*, незалежно від класу, в якому навчаються учасники; на колективи *учнів визначених класів*.

2. Інваріантний складник складається з наступних освітніх компонентів: сольний спів, вокальний ансамбль, музична література, сольфеджіо, музичний інструмент (фортепіано).

3. Варіативний складник передбачає додаткові години на репетиції, підготовку до конкурсів, фестивалів, інших публічних виступів та спрямований на забезпечення індивідуального підходу до темпу здобуття освіти, вибору навчальних дисциплін у відповідності до інтересів та потреб учнів.

Варіативний складник передбачає предмети за вибором учнів (за наявності фінансування)

4. Крім годин, зазначених у Робочому навчальному плані, Розрахунком навчальних годин передбачається:

- педагогічні та концертмейстерські години (за потреби музичного супроводу) для зведених уроків з учнівськими колективами – 1 година на тиждень (окремо по кожному колективу);

концертмейстерські години для уроків з ансамблями (великими та малими за складом) за потреби музичного супроводу (окремо по кожній групі);

на предмети за вибором:

групові уроки: *ритміка, танець, сценічний рух, інструментальний ансамбль, постановка концертних номерів тощо.*

індивідуальні уроки: *другий музичний інструмент, поглиблення дисципліни «Сольний спів» (репетиції, підготовка до конкурсів, інших публічних виступів, підготовка концертних номерів), композиторська творчість тощо.*

Крім годин, зазначених в освітній програмі, передбачено **концертмейстерські години з розрахунку одна година на тиждень.**

- «Ансамбль» (великий та малий за складом, окремо по кожному) за потреби музичного супроводу – **100% годин згідно з робочим навчальним планом;**

- концертмейстерські години для уроків з предмета «Музичний інструмент» (крім фортепіано, синтезатора, арфи, бандури, баяна, акордеона, гітари) – з розрахунку 1 година на тиждень на учня.

Увесь перерозподіл годин фіксується в робочому навчальному плані, який щорічно затверджується директором школи.